

Handlingsplan mot mobbning

1. Inledning

Denna handlingsplan mot mobbning för alla i Boxby skola är uppgjord av skolans lärare.

Den beskriver fenomenet mobbning, hur vi vill förebygga mobbning i vår skola och hur vi handlar när mobbning upptäcks.

Enligt den 29 § i lagen om grundläggande utbildning är utbildningsanordnaren skyldig att se till att förhållandena i skolorna och läroanstalterna är sådana att våld och mobbning förhindras. Det är också skolans uppgift att klara upp eventuella mobbningsfall som inträffar i skolan.

Mobbningen och hur vi vill arbeta med den behandlas på följande sidor. Det mesta av det synliga gnabb, de gliringar och gräl som förekommer mellan eleverna, är inte mobbning. Men ofta behöver en vuxen i skolan hjälpa barnen att reda upp sina meningsskiljaktigheter.

I samhället idag är inte bara harmlös ostyrlighet utan också allmän, hänsynslöshet, dåligt beteende, elaka tillmälen och förstörelse vanliga. Men detta är inte heller mobbning, såvida det inte riktas mot en särskild person och förekommer upprepade gånger. Önskat uppförande behöver naturligtvis alltid tas itu med av tydliga vuxna då det förekommer. Alla vuxna som bevittnar att ett barn beter sig olämpligt bör ge en tydlig direkt tillsägelse, som avslutar det oönskade beteendet. Den normala konfliktlösningssituation som då kan uppstå är inte mobbning. Skolans uppgift är ju också att tillsammans med hemmen förbereda barnen på att möta motgångar och konflikter i det liv som följer efter utbildningen.

Vi vill också på skolan tas oss an och hjälpa alla elever som känner sig ensamma och utanför gemenskapen, trots att man kanske inte kan säga att de är mobbade, enligt den definition som ordet mobba har. Vi vill verka för en skola som är trygg, där vi kan leva tillsammans, acceptera varandras olikheter, respektera varandra och där ingen blir mobbad och ingen känner sig utanför. Allt detta bygger på en naturlig vuxenauktoritet.

2. Vad är mobbning?

Mobbning är i mycket fråga om en attityd till den mobbade. När en eller flera personer upprepade gånger under en längre tid utsätter samma person (eller samma personer) för negativa handlingar eller nedvärderingar är det fråga om mobbning. Det är alltså fråga om systematiska trakasserier. Det är just upprepningen som är den viktiga faktorn. Enstaka påhopp är inte mobbning.

Mobbningen är ett ständigt förekommande problem och i vissa fall ett mycket allvarligt problem. Mobbningen är dessutom oftast väl dold.

Mobbning kan ske på olika sätt. Det kan vara fråga om

a) *Psykisk mobbning (kroppsspråket)*

Himla med ögonen, titta på någon, kasta menande blickar mellan varandra, göra miner, sucka, tystna, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft.

b) *Verbal mobbning*

Viska, sprida rykten, retas, trakassera, håna, harma, hota, anmärka på kläder och fris' kommentera, fnittra, hånskratta, skämta.

c) *Fysisk mobbning*

Slå, knuffa, sparka, nypa, hålla fast, dra i kläder, trycka in i väggen, sätta krokben, gömma saker, kasta väskan mellan sig, skicka lappar, stå i vägen för någon, råka knuffa till någon eller kamouflera våld i lekar och idrott.

d) *Elektronisk mobbning*

Skicka nedsättande SMS, chatt, sätta ut nedsättande material på nätet.

Mobbning kan bero på makt, rädsla, grupptryck och projektion. En del barn (eller vuxna) blir lätt utsatta för mobbning. Först när mobbaren blir medveten om de omedvetna krafter som gör att han mobbar, och får syn på vem eller vad vreden riktar sig mot, kan han/hon ta ansvar för sitt handlande. I en grupp kan ett barn, (en medlöpare), lätt uppmuntra mobbaren utan att vara medveten om det eller ens själv vilja det.

3. Hur förebygga mobbning

a) i skolan

Det viktigaste förebyggande arbetet är den jordmån som personalen i skolan skapar. Människorna i skolan ska visa värme. Inställningen till eleverna ska vara positiv och uppmuntrande och lärarna ska ha rätt att bli bemötta med respekt.

Reglerna i skolan bör vara tydliga och brott mot dem bör följas av en omedelbar tillsägelse eller ett allvarligt samtal. Vuxna som ser, bryr sig om och säger till, blir tydliga vuxna. Att ha tydliga vuxna omkring sig, svarar mot grundläggande behov hos barn och ungdomar.

Vi ska bygga upp en kamratlig anda i skolan och fostra eleverna till medvetenhet och empati. Eleverna ska känna till skolans fördömande syn på mobbning.

Ett mobbningsteam finns på skolan, i vårt fall ingår samtliga fast anställda lärare.

Skolan vill arbeta för att samarbetet mellan hemmen och skolan fungerar väl.

En enkät som utvärderar klimatet i skolan kommer att delas ut till alla hem vid läsårets slut. Föreningen Hem och skola sammanställer resultatet av utvärderingen och presenterar det vid t.ex. ett föräldramöte i skolan.

Eleverna i femman är vänelever till ettorna, och fungerar som kamratstödjare på skolgården.

b) i klassen

I klassen arbetar vi för ett trivsamt klimat där alla har ansvar för att gruppen har det bra tillsammans. Varje läsår inleds med samtal om kamratrelationerna och allas gemensamma trivsel. Eleverna blir också påmindas om den fördömande syn som skolan har på mobbning. Under terminen påminner vi varandra om vad vi har kommit överens om och diskuterar kamratrelationer när det behövs.

Ett bra sätt att få varje elev att känna sig engagerad är att göra upp ett kontrakt, där eleverna med sin namnteckning förbinder sig att försöka göra det goda mot alla. Kontraktet ska vara konkret formulerat, och göras upp i samråd med alla i klassen utgående från den dynamik som råder i gruppen (T.ex. Vi ska inte skratta åt någon som svarar fel.). I de lägre årskurserna kan trivselregler vara ett alternativ till kontraktet.

Vi uppmuntrar barnen att kunna säga ifrån, att s.a.s. "backa under protest". Vi uppmuntrar dem också att informera de vuxna på skolan om de märker att någon blir trakasserad. Detta kallas inte att skvallra.

Vi vill i skolan ge eleverna en "elevkvart" varje läsår. Det är fråga om en egen stund med läraren, då man får berätta om hur man har det och läraren med några frågor kan kolla upp att allt är väl med alla i klassen.

c) i hemmen

I hemmen kan vi uppmuntra våra försiktiga barn att säga ifrån. Uppmana barnen att protestera om de blir illa behandlade, så att den ömsesidiga respekten mellan barnen skapas. Ge tydliga gränser och stöd och uppmuntran så att de får ett gott självförtroende. Berätta för barnen att ni är överens med skolan t.ex. om synen på mobbning och om lärarens rätt att ingripa när det behövs.

När barnen ordnar födelsedagskalas är det viktigt att inte bara t.ex. en pojke från klassen blir objuden, om alla andra pojkar är bjudna. Där har vi som föräldrar en mycket viktig roll. Det kan göra mycket ont om man är den enda i klassen som inte är bjuden till fest. På samma sätt är det viktigt att meddela om man inte kan gå på kalas när någon bjuder. Ingen ska behöva hamna i den situationen att ingen kommer på ett förberett kalas.

4. Hur upptäcka mobbning

Mobbningen är, som redan har framkommit, ofta väl dold. Mobbingen sker oftast då läraren inte ser.

En mobbad elev berättar oftast inte heller för sina föräldrar om mobbningen, då rädslan för att det ska bli värre vanligen är stor. En mobbad elev visar inga tydliga tecken på det.

I skolan försöker vi vuxna hålla ögonen och öronen öppna för att kunna upptäcka mobbningen i ett så tidigt skede som möjligt, eftersom det är lättare att stämma i bäcken än i ån.

Om vi som föräldrar märker att vårt barn kommer hem från skolan och upprepade gånger uppvisar symtom ss. magont, huvudvärk eller nedstämdhet kan vi fråga barnet om hur det är i skolan.

Uppmuntra barnet att berätta och acceptera barnets känslor och rädsla. Om föräldrarna misstänker mobbning i skolan ska de alltid ta kontakt med skolan. Denna kontakt bör tas också då det gäller andras barn.

Om vi som föräldrar får veta att vårt barn mobbar andra, gör vi klart för barnet att ingen form av mobbning accepteras. Ge klara och enkla budskap och förklara att mobbningen omedelbart måste upphöra.

5. Hur vi handlar när mobbning upptäcks

När vi i skolan får "larm" om en misstänkt mobbning går vi tillväga på följande sätt.

1. Antimobbningsteamet samlas för att diskutera hur man ska gå tillväga.
2. För att samla tillförlitlig information förs försiktiga samtal med mobbningsoffret och andra källor, t.ex. mobbningsoffrets föräldrar. Inga samtal förs öppet i klassen utan allt sker mycket diskret.
3. Efter att teamet fått en helhetsbild av situationen kallas mobbarna, en i sänder, till strukturerade samtal. Den vuxna är allvarlig men inte arg, under samtalet. I samtalen upplyser man mobbarna om att man vet att de mobbar och att man kräver att mobbningen omedelbart upphör. De som har mobbat får också möjlighet att själv ordna upp problemet genom att föreslå konkreta lösningar.
4. De berörda hemmen informeras efter att samtalen inletts.
5. Samtalen kan vid behov upprepas.
6. Efter en vecka kontrollerar man diskret med offret att mobbningen har upphört.

Varje mobbningsfall är unikt och bör behandlas individuellt. Men det här är den strategi vi vill utgå ifrån. Det handlar om att lyfta upp den dolda mobbningen i ljuset, så att man kan tala om den och mobbaren får syn på den, för att själv kunna ta ansvar för sitt handlande. När mobbningen är slutbehandlad ska den inte diskuteras mera.

Samtalet leder för mobbaren först till rädsla och skam, men sedan till lättnad. Han får ju chans att slippa en mobbarroll som han kanske inte alls vill ha, men inte själv kan ta sig ur.

Både mobbaren och offret behöver stöd och hjälp för att komma ur sina roller och återfå sin självkänsla. Vi uppmuntrar de positiva egenskaperna.

Den f.d. mobbade eleven behöver tas om hand på det sätt som passar bäst för just den individen. Lärarna behöver vara lyhörda och beredda att stötta och hjälpa på lämpligt sätt. Eleven kan uppmuntras till kontakt med en positiv elev i klassen. Men ibland kan det vara rätt att låta eleven vara i fred så att han/hon i lugn och ro får skapa nya kamratrelationer och hittar tillbaka till sin egen plats i klassens sociala nätverk. Skolpsykologen finns också till hands för den efterföljande elevvården då det behövs.

Den f.d. mobbaren behöver uppmuntran och uppmärksamhet så att han märker att han/hon är lika mycket omtyckt som förr och att de vuxna på skolan har positiva förväntningar.